

„לפי הקצב הנוכחי, יימשך קיבוץ גלויות לפחות 300 שנה!“

„הציונות אינה מביאה עלייה — והעלייה אינה זקוקה לציונות!“

„הסוכנות וההסתדרות הציונית שייכות לעבר — דרושים כלים חדשים!“

במיסגרת הוויכוח השנתי על המשרד לקליטת העלייה פתח אורי אבנרי עמדה עקרונית חדשה לגבי בעיות העלייה: אורי אבנרי: זהו הפרלמנט של מדינת ישראל. כימעט כל חברי מגדירים את עצמם כציונים. התמונה היחידה התלויה כאן היא תמונתו של מייסד התנועה הציונית. על כך, קצת משונה לראות שבחיכוך על העלייה — שהיא לכל הדעות הנושא החשוב ביותר בפרלמנט ציוני — הכנסה היא כימעט ריקה, וההתעניינות כימעט אפסית.

הציונות פשטה את הרגל

אבל אין פלא בכך. השר שמעון פרס הציג כהישג ציוני גדול את עלייתם של 40,000 יהודים בשנה האחרונה. מבחינה ציונית, כבוד השר, זהו כשלון עצום, שלא לומר פשוטת-הרגל. 8.5 מיליון יהודים חיים בעולם החופשי — מהם באו בשנה האחרונה 17,000 — 0.25%. מכל היהודים בעולם — כ-12 מיליון במספר — באו 0.3%, כולל יורדים-חוזרים. העולים שבאו בשנה האחרונה מהתים 1.7% מהאוכלוסיה היהודית בארץ; פחות ממחצית אחוז הריבוי הטבעי של האוכלוסיה הערבית.

קיבוץ גלויות, הגשמת החזון הציוני, יקח — לפי קצב זה כ-300 שנה, בלי לקחת בחשבון את הריבוי הטבעי של יהודי הגולה!

נדמה לה שהעליה לקנדה, העליה לאוסטרליה, גדולה יותר באהווים מהעליה היהודית לישראל — בלי הסוכנות, בלי ההסתדרות הציונית, ובלי כל שאר הגופים האנכרוניסיים העוסקים בשטח זה אצלנו.

השר שמעון פרס: חמש מאות מיליון

נוצרים. אורי אבנרי: נוצרים יש רבים. אז אם נשווה את שיעור העולים לקנדה לאוכלוסיה הקנדי, נראה שהעליה לשם גדולה יותר מאשר העליה לישראל. אם המספר קצת גדול יותר או קצת קטן יותר, הבדל משמעותי אין כאן. אילו הציונות היתה כיום מה שנדמה היה פעם שתהיה,

שמעון פרס

שייכת לעבר. היא היתה פיגום להקמת בנין המדינה — ועכשיו יש מציאות חדשה, יש מדינה.

אני מדבר בשם תנועה שהיא אחרי-ציונות, פוסט-ציונות, לא אנטי-ציונות. כי אי-אפשר להיות „אנטי“ משהו השייך לעבר.

על עמדתנו נאמרו הרבה דברי-איוולת, ולצערי גם לא מעט השמצות של הזנה, גם מפי ראשי-הממשלה. על כך אשתמש בהזדמנות זו כדי להגדיר בכירור היכן אנו עומדים בסוגייה זו.

במצע היסוד של תנועת העולם הזה — כוח חדש נאמר: „הזיקה ההדדית בין יהודי מדינת-ישראל ויהודי העולם... היא עובדה קיימת וחיונית שיש לכבדה.“ במצעי-הבחירות לכנסת אמרנו: „קיימת זיקה הדדית שב-

פת, החיים בישראל הם חיים טובים. איוו ישראל מושכת עולים? התשובה היא: כל ישראל.

האוצר העיקרי שלנו במשיכת עולים הוא הפלורליזם העצום שלנו, הסגנונות של סגנונות והשקפות ושכבות. בחיכוך בכנסת בא כל חוג ואומר: אני מושך עולים. הדתיים האורתודוקסיים אומרים: אנו מושכים עולים, תשימו יותר דגש על הדת ויבואו יותר עולים. אנשי התנועות החלוציות אומרים: אנו מביאים עולים, תשימו יותר דגש עלינו ויבואו יותר עולים. האמת הפשוטה היא, שכולנו מושכים עולים: האורתודוקסים מושכים אורתודוקסים; השמאל מושך את אנשי השמאל; הרפורמים מושכים רפורמים; הפרופסורים מושכים פרופסורים; החלוצים מושכים חלוצים; הקפיטליסטים מושכים קפיטליסטים, ואפילו ההיפים הנרקומנים מושכים היפים עם סמים.

אינני יודע מי מושך יותר. אני מעז לומר שיייתכן שאפילו אני, שאינני מדבר בשם הצי יונת, מושך יותר יהודים לארץ מאשר חברי הכנסת פרוש, כשאני מופיע בפני סטודנטים בפרים ורומא וניריווק ואומר: „בואו לארץ, עזרו לנו לבנות כאן חברה ברוחנו.“

זה מעורר זיק בקרב הסטודנטים היהודיים בחוץ-לארץ, כשם שנאמרו של חברה-כנסת פרוש, בפני בחורי ישיבה, מעוררים זיק מיוחד בקרב אותם בחורי-ישיבה שם.

מכאן גם הסכנה בהחרמת התנועה הרפורמית בארץ. כי הרפורמים כאן יביאו רפורמים משם, ותנועה זו מונה למעלה ממיליון וחצי יהודים. גם המלחמה, שרוצים אחדים כאן לנהל נגד השמאל החדש בעולם, בשם המיליטריזציה של המדינה — היא לרעת העליה, ואם תרצו: היא אפילו אנטי-ציונית.

GENTLEMEN OF PIECE

השר פרס דיבר אל האתגר של ירושלים. נדמה לי שכל שר בממשלה יש לו „זכוב“ משלו בראש מבחינת השטחים. זוהי Government of peace וכל אחד משריה רוצה piece אחר של הארץ: מפ"ם

הציונות כשטה את הרגל

רוצה את הגולן; השר אלון רוצה בעיקר את ביקעת הירדן; השר דיין — את שארם-אל-שייך; השר וייצמן — את הגדה המערבית.

מרדכי פורקים: — — — (לא נקלט). אורי אבנרי: ואתה — את כולן יחד.

השר פרס שם בכל פעם את הדגש על ירושלים. כל הדברים האלה הם אנכרוניסטיים, כאשר מדברים במצב זה ובעבר זה דווקא ** כאשר ההתפתחות עוברת על פנינו והעיונות עומד לפנינו.

האתגר הגדול ביותר לעלייה בעתיד — זה לא ירושלים והא שייכונים סביב זה — האתגר האמיתי הוא השלום.

כאשר יבוא שלום — השלום יביא המונים, כי פירושו רוחה, ואופקים רחבים חדשים לכלכלה. השלום יפתח שני רים שהם נעולים היום.

„שטחים תמורת יהודים“

מדיניות של שלום ומדיניות של עליה הולכות יחד במידה רבה מאוד. מדיניות של עליה יכולה להיות, לדעתי, מרכיב חשוב במדיניות שלום בעלת-דמיון. למשל, כאשר אנחנו מדברים עם ברית-המועצות — ואני חושב שחייבים לדבר עם ברית-המועצות... —

אברהם רדיגרי: בקשר לעלייה? אורי אבנרי: לא יהיה מנוס מזה. חייבים לדבר איתה במישור של עליה ובמישור של העני מות במזרח התיכון, ואז חייבים לכוון את שני הדברים האלה יחד.

אני לא רוצה לטבוע פיסמה כמו „יהודים תמורת שטחים“, אבל אני יכול לתאר לעצמי מיתקפת-שלום ישראלית, עם זיתורים מרחי קיילכת למען שלום עם הערבים, כאשר הדבר יהיה כרוך בהסכמה של ברית-המועצות לאפי שר עלייה גדולה ממנה לישראל.

עית בין היהודים בישראל ובמדינות אחרות. ישראל תהיה על פי מצוות הסולידריות היהודית, ותצא להגנת יהודים, הנרדפים בשל יהדותם, בכל ארץ מארצות העולם, וביוחד בארצות-ערב ובברית-המועצות ונרודותיה. „העליה היהודית ההמונית היא ססיחיים למדינה ומקור טבעי לצמיחתה האורגנית. ניתן יד לכל אמצעי שיש בו כדי לעודד עליה זו ולקולטה.“

אנו בעד עלייה המונית גדולה ככל האפשר, אנו רואים בה ססיחיים לישראל, לבניין מדינה מודרנית בעלת חברה מתפתחת ומשק משיגי שג, וגם צורך פנימי ליהודים רבים, כן ירבו.

ארץ שטוב לחיות בה!

מדוע, גברתי היושב-ראש, באים יהודים אלה? הם באים על שום זיקתם לארץ, לאומה החדשה, לחיים החדשים הנרקמים בה, כדי לחיות בין יהודים. זהו גורם ראשון. אבל יש גורם שני, ובלעדיו לא היה הגורם הראשון מביא עולים במימספר ניכר מארצות רוחה.

באים לישראל מפני שזוהי ארץ שטוב להיות בה. ואילו היתו אני ממונה על העלייה, היתו מכסם את עיקר התעמוכה לעלייה על כך, שי זוהי ארץ שטוב לחיות בה.

זה לא גיהנום שצריך לבוא אליו משום הרגשת-חובה; זו מדינה שטוב לחיות בה, פשוטו כמשמעו, לא רק מפני שאתה כיהודי תחיה בין יהודים, וזה יותר נוח, אלא גם מפני שזו ארץ נחמדה, נעימה ומושכת מהרבה בחינות.

זהו כיום הגורם המרכזי המושך עולים. תיירים ונוער באים לארץ, רואים את הארץ, והיא טובה בעיניהם. הם מביאים את עצמם ואת קרוביהם לישראל.

האקלים של הארץ, אורח החיים, סדרי החברה, הקצב האיטי יותר, הביטחון הרב ביותר בחוב, והרבה-הרבה גורמים אחרים — הם שהופכים את ישראל הקטנה הזאת למקום המושך יהודים ואחרים.

כהשוואה לחיים באמריקה, החיים בישראל היום הם גן-עדן, פשוטו כמשמעו; וגם בהשי- וואה לחייו של אדם המצוי באנגליה או בצר-

כי אז היינו צריכים לעמוד בפני עליה לא של כמה רבבות, כן ירבו, אלא בפני עליה של מאות אלפים מאר- צות החופשי.

השותפות היהודית והאומה בישראל

ברור שהציונות והגדרותיה הישנות אינן רלבנטיות לעליה. יש משהו אחר. מה יש? אם נצא מעולם המיתולוגיה והאידיאולוגיה, נראה שהתמונה האמיתית היא זו:

- יש עם יהודי בעולם, שותפות אתי נית ותרבותית חזקה מאין כמוה, שאי ננה שותפות מדינית-ממלכתית.
- בתוך העם היהודי הוה יש אומה חדשה — זו הקיימת בישראל, והיא שותפות ממלכתית, שותפות-גורל מדי- נית, שותפות פתוחה, שאליה אנו מזמרי נים את היהודים בעולם.
- יש זיקה עצומה של יהודי העולם לישראל, כשם שיש הרגשת-אחריות עמוקה של כולנו כאן, בישראל, לגורל יהודי העולם. זהו קשר של סולידאריות, קשר עמוק ביותר.
- יש להגדיר קשר זה נכונה כדי לעבור מעולם של מליצות דמיוניות לעני- לם של אמת ומעשה; מעולם של מוסי- דות אנכרוניסטיים, כמו ההסתדרות הציונית והסוכנות, לעולם של מוסדות ממלכתיים יעילים, כמו שצריך להיות משרד העלייה בישראל — משרד הע- ליה, ולא המשרד לקליטת העלייה.

אנחנו „אחר-ציונים“

אנחנו חיים, גברתי היושב-ראש, בתקופה אחרי-ציונית. הציונות, על הישגיה המפוארים, וגם על שניאותיה,

* פרס אמר בנאומו שהבאת אלפי תושבים חדשים לירוש- לים תדרבן עולים לבוא לארץ. ** באותו ערב הודיע הרמטכ"ל על הצבת הטילים הסוב- ייטיים לאורך התעלה.